

Mottagare
Regionstyrelsen

Bildande av regionalt kompetenråd med tillhörande instruktioner

Förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att bilda ett regionalt kompetensråd med tillhörande instruktioner.

Sammanfattning

För att stärka samverkan kring kompetensförsörjning på Gotland föreslås att ett kompetensråd inrättas. Syftet är att säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning genom strategisk samverkan mellan Region Gotland, myndigheter, näringsliv och utbildningsaktörer. Kompetensrådet ska verka inom ramen för Gotlands regionala utvecklingsstrategi och rapportera till det regionala utvecklingsrådet (RUR).

För att tydliggöra kompetensrådets syfte, uppdrag och arbetsformer ska instruktioner fastställas. Dessa beskriver rådets roll, organisation, mandat och arbetsformer samt hur samverkan ska ske för att effektivt bidra till de regionala målen. Rådet föreslås ha uppgifter såsom behovsanalyser, identifiering och prioritering av insatser och finansieringslösningar, kunskapsplattform för och samordning av aktörer samt att vid behov fungera som remissinstans.

Aktörerna representerar arbetsliv, myndigheter, utbildningsväsende och arbetstagarorganisationer, och arbetet leds av Region Gotland. Kompetensrådet föreslås sammanträda kvartalsvis. Rådet har en rådgivande roll och beslut fattas inom respektive aktörs ordinarie beslutsstruktur.

Det föreslås att kompetensrådet inrättas från och med januari 2026.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Kompetensförsörjningsfrågor har tidigare hanterats i olika konstellationer för att stärka samverkan mellan Region Gotland, myndigheter, näringsliv och utbildningssystemet. Arbetet har anpassats efter omvärldsläget behov och tidvis haft både ett operativt och strategiskt fokus. Ett samlat regionalt arbete med kompetensförsörjningsfrågor är av fortsatt stor betydelse för att klara framtida utmaningar.

Ett mer formaliserat arbete för samverkan kring kompetensförsörjningsfrågor föreslås för att tydliggöra syfte, uppdrag, uppgifter och mandat. Förslaget är bildandet av ett kompetensråd med tillhörande instruktioner (Kompetensrådet, rådet).

Utgångspunkt och syfte för Kompetensrådet

Gotlands regionala utvecklingsstrategi innehåller mål, inriktningar och strategiska prioriteringar för Gotland och där kompetensförsörjning är en viktig strategisk fråga för Gotland. I nuvarande *Genomförandeprogram för Näringslivets förutsättningar och innovation* och *Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland* finns prioriterade mål och förslag till insatser inom kompetensförsörjning.

Syftet med Kompetensrådet är att tillsammans med ingående aktörer arbeta för och säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning på Gotland. Rådet verkar genom samverkan av strategisk karaktär och samordning i kompetensförsörjningsfrågor som bidrar till att nå målen i Gotlands regionala utvecklingsstrategi. Arbetet omfattas även av sakområdets styrdokument som har bäring på kompetensförsörjning.

Att samla relevanta aktörer i ett Kompetensråd med instruktioner bidrar till att nå målen.

Organisatorisk bemäring

En samverkansstruktur etablerades i beslut i regionstyrelsen (2023) för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin. Regionala utvecklingsrådet (RUR) utgör den politiska nivån med representation av aktörer och har en uppgift med strategisk ledning och regional samordning av arbetet med regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040.

Kompetensrådet, som vid aktuell tidpunkt inte var beslutad, räknas till ämnesspecifika samverkansformer och rapporterar till RUR. I RUR och föreslagna kompetensråd återfinns till delar med samma representation.

Kompetensrådet är ett tjänstepersonsforum med ansvar för strategisk samverkan, gemensamma prioriteringar och informationsutbyte som rör Gotlands kompetensförsörjningsfrågor.

Instruktioner för Kompetensrådet

Instruktionen ska bidra till att tydliggöra Kompetensrådets arbete. I instruktionerna återfinns beskrivning av syfte, uppdrag och uppgifter, organisation och sammansättning av aktörer, arbetsformer och mandat samt arvoden och ersättningar.

Här nedan lyfter vi fram delar av innehållet:

Syfte

Syftet med Kompetensrådet är att tillsammans med ingående aktörer gemensamt arbeta för och säkerställa en långsiktig och hållbar kompetensförsörjning på Gotland.

Uppdrag

Kompetensrådet är ett samverkansforum av strategisk karaktär med uppgift att främja och kvalitetssäkra arbetet med att nå målen i regionala utvecklingsstrategin och tillhörande dokument med fokus på Gotlands kompetensförsörjningsbehov.

Arbetsuppgifter

Kompetensrådets uppgifter:

- Genomför behovsanalyser och tar fram kunskapsunderlag samt föreslår, prioriterar och planerar insatser för kompetensförsörjning både på kort och på lång sikt.
- Identifierar finansieringslösningar för analyser och utvecklingsinsatser kopplade till kompetensförsörjningsfrågor.
- Kartlägger och prioriterar utvecklingsområden där aktörer kan eller bör samarbeta.
- Samlar in och sprider information samt fungerar som en plattform för diskussion och gemensam analys av kompetensförsörjningsfrågor.
- Kan agera remissinstans eller referensgrupp i specifika frågor och projekt.
- Tar vid behov fram strategiska rekommendationer för att stärka kompetensförsörjningen på Gotland.

Sammansättning av aktörer

Urvalet av aktörer utgör en representation av närings- och arbetsliv, myndigheter, utbildningssystem och arbetstagarorganisationer som bedöms relevanta för arbetet med kompetensförsörjningsfrågorna. Följande aktörer föreslås ges möjlighet att delta i Kompetensrådets arbete:

Regionstyrelseförvaltningen (två till tre personer) och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen (en person) från Region Gotland. Näringsliv och organisationer representeras av Tillväxt Gotland, Gotlands Förenade Besöksnäring, Gotland Grönt Centrum, Svenskt näringsliv, Företagarna och Gotlands bildningsförbund. Arbetsförmedlingen och Uppsala universitet Campus Gotland representerar myndigheter. Från arbetstagarorganisationer föreslås LO-distriktet samt TCO Gotland.

Kompetensrådet föreslås ledas av chef inom Regionsstyrelseförvaltningen.

Årligt kompetensforum

Kompetensrådet ska en gång om året genomföra ett Kompetensforum där kompetensförsörjningsfrågor ska diskuteras i en betydligt bredare krets. Det möjliggör att nå ut till fler med information, fånga in kompletterande perspektiv och ha fördjupade dialoger.

Arbetsformer

Kompetensrådet genomför två till fyra möten per år eller då specifika behov uppstår. För att effektivisera rådets arbete kan beredningsgrupper utses efter behov och som varierar utifrån tema för kommande möten eller för annat arbete som bedöms ha behov av att samla fler aktörer.

Beredningsgruppen leds av Region Gotlands kompetensförsörjningsstrateg. Mindre arbetsgrupper kan därutöver bildas för särskilda ämnesområden.

Mandat

Rådet är ett samverkande och rekommenderande organ. Deltagande aktörers representanter ska ha mandat att representera sin verksamhet och formella beslut fattas i enlighet med varje aktörs ansvar och beslutsordning. Varje aktör deltar utifrån tre perspektiv: Helhetsfokus, representativt fokus och utifrån specifikt sakområde. Deltagande aktörer har en medskapande roll, vilket innebär att Kompetensrådet i sig inte fattar formella beslut utan lämnar rekommendationer. Parterna fattar därefter beslut i förhållande till lämnade rekommendationer utifrån varje organisations förutsättningar i sina respektive organisationer. Den medskapande rollen innebär därutöver gemensamt framtagna analyser, prioriteringar och förslag till insatser som för kompetensförsörjningsarbetet på Gotland framåt i relation till aktuella behov.

Övrigt

Kompetensrådet leds och samordnas av Region Gotland och regionsstyrelseförvaltningen.

Kompetensrådet föreslås träda i kraft januari 2026.

Rekommendationer för utvecklat arbete inför ett bildande av Kompetensråd

Aktörerna som deltar representerar olika perspektiv och kunskaper samt har olika förutsättningar i roll och mandat. Det blir viktigt att klargöra och ta hänsyn till i rådets arbete och på de förväntningar som finns hos parterna. Utveckling av ett tillitsbaserat arbetssätt mellan tjänstepersoner och representanter i de olika organisationerna kommer att utgöra en framgångsfaktor för Kompetensrådets arbete.

Ett arbete inom nuvarande Kompetensplattform har initierats för att utveckla arbetsformer framåt för ett större genomslag i samverkan. En nulägesavstämning av arbetet med målen i Genomförandeprogrammet Näringslivets förutsättningar och innovation (Säkra kompetensen, kap 3:4) hos ingående aktörer visar bland annat på önskemål att prioritera arbetet med att kvalitetssäkra och säkerställa att initierade pågående insatser får verkan. Tydligare mål och prioriteringar efterfrågas och blir viktiga delar att utveckla i nuvarande Kompetensplattform och utgör en god grund i ett kommande Kompetensråds arbete.

Relevanta kunskapsunderlag är av betydelse för arbetet inom nuvarande Kompetensplattform, men även för föreslagna Kompetensrådet. Till vissa delar är det en utmaning på grund av begränsade resurser.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslås besluta att Kompetensrådet bildas med tillhörande instruktioner.

Ekonomiskt perspektiv

För att säkerställa att ett kompetensråd kan verka på ett ändamålsenligt och effektivt sätt krävs vissa ekonomiska resurser. Ett välfungerande råd behöver tillgång till relevanta faktaunderlag för att kunna bedöma kompetensförsörjningsbehov samt analysera olika omvärldsscenarios.

Förutom personella resurser i drivandet av ett kompetensråd identifieras följande ekonomiska behov årligen:

- Faktaunderlag och analys av kompetensförsörjning: 50 000 – 100 000 SEK
- Årligt kompetensforum: 10 000 – 30 000 SEK (beroende av innehåll)
- Kompetensutveckling och benchmarking för Kompetensrådet: 10 000 SEK

Beslutsunderlag

Förslag till Instruktion för kompetensråd
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-05

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör